

Інформаційний звіт про діяльність ГО «Черкаське обласне відділення Української бібліотечної асоціації» у 2024 році

Діяльність ГО «Черкаське обласне відділення Української бібліотечної асоціації» (ГО «ЧОВ УБА») у 2024 році здійснювалася згідно «Положення громадської організації «Черкаське обласне відділення Української бібліотечної асоціації» (Нова редакція), стратегічних напрямків та цілей «Стратегії Української бібліотечної асоціації на 2022-2025 роки».

У 2024 році (станом на 31.12.2024 р.) кількість дійсних членів відділення становить 115 осіб.

Засідання Президії ГО ЧОВ УБА у 2024 році відбувалися шість разів, що підтверджено Протоколами. Обговорювалися питання планування роботи відділення, впровадження в публічних бібліотеках територіальних громад нових форм взаємодії бібліотек та громад щодо співпраці з волонтерами та внутрішньо переміщеними особами, проектної діяльності бібліотек, проведення тренінгів з інформаційної та комп'ютерної грамотності, промоції читання та інші.

Серед пріоритетів діяльності відділення є:

- консолідація бібліотечної спільноти області задля якісних змін, подолання викликів воєнного часу та відновлення, сталого розвитку українського суспільства;
- співпраця з активними громадянами, громадським сектором, бізнесом, центральними органами державної влади та органами місцевого самоврядування, іноземними та міжнародними організаціями;
- сприяння впровадження інноваційних напрямків роботи в бібліотечних закладах задля підвищення якості життя громад та особистості;
- сприяння забезпеченню професійної компетенції кадрів публічних бібліотек територіальних громад області;
- популяризація моделей кращих практик промоції читання;
- забезпечення організаційної стабільності ГО «ЧОВ УБА».

Ціль 1 : Впровадження та просування інноваційних моделей діяльності бібліотек

1.1. Президія та члени ЧОВ УБА 7 січня 2024 року долучилися до заходів з відзначення 70-річчя з часу утворення Черкаської області. В рамках онлайн-марафону, що відбувся в Черкаській ОУНБ імені Тараса Шевченка було презентовано науково-допоміжний покажчик «Наймолодша в Україні: Черкаській області 70 років», підготовлений працівниками бібліотеки.

1.2. Користувачі публічних бібліотек територіальних громад області, світова спільнота, за сприяння активу ЧОВ УБА, протягом року долучаються до проекту «Говоримо українською про Україну»: «Розвінчування російських міфів про історію України», де на платформі ZOOM відбуваються зустрічі-обговорення з істориками, викладачами кафедри історії України Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького з метою донесення правдивої історії України.

1.3.3 метою привернення уваги суспільства до бібліотек 2-3 квітня члени ЧОВ УБА, публічні бібліотеки територіальних громад, органи влади, творчі спілки та зарубіжні партнери взяли участь у Науково-практичній конференції з міжнародною участю «Бібліотечна справа Черкащини: від першоджерел до сьогодення», присвяченої 125-річчю Першої публічної бібліотеки міста Черкаси та 70-річчю з часу надання їй статусу обласної (тепер - Черкаська ОУНБ імені Тараса Шевченка), 70-річчю Черкаської обласної бібліотеки для дітей, співорганізатором якої була ГО «Черкаське обласне відділення Української бібліотечної асоціації».

1.4. У 2024 році відділення активно долучилося до проекту «Дія. Освіта» з навчання цифрової грамотності користувачів бібліотек. З 17 по 28 червня на базі Черкаського РТЦ відбулись онлайн-тренінги для бібліотечних працівників області – координаторів Хабів цифрової освіти, в яких взяли участь 53 бібліотечних працівники публічних бібліотек територіальних громад Черкащини.

Основними темами навчань стали:

- «Алгоритм роботи бібліотек-Хабів цифрової освіти»
- «Вивчення потреб громади в цифрових послугах. Що потрібно для роботи Хабу»
- «Створення графічного контенту за допомогою сканера та смартфона. Обробка за допомогою програми Picasa»
- «Месенджери Signal, WhatsApp, Racuten Viber, Telegram. Спілкування за допомогою програми Zoom»
- «PR в роботі Хабів цифрової освіти»
- «Огляд платформи Національного проекту з медіаграмотності “Фільтр”»
- «Правильна експлуатація техніки – запорука її безперебійної роботи. Програми Wise Disk Cleaner, Wise Registry Cleaner для виконання системних робіт»
- «Інформаційна та Кібербезпека»
- «Цифрограм для бібліотекарів»
- «Інформаційна та цифрова безбар’єрність публічних бібліотек» та ін.

Ціль 2 :Розвивати професійні компетентності бібліотекарів через розбудову освіти впродовж життя та надавати їм соціально-психологічну підтримку

2.1. З метою підвищення рівня професійної компетентності бібліотекарів, отримання нових знань, навичок працівниками бібліотек та обміну досвідом протягом року відбувалися тренінги «Публічні бібліотеки територіальних громад Черкащини під час війни» : школа бібліотечної інноватики.

2.2. Актив ЧОВ УБА долучився до проведення атестації бібліотечних працівників Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка у травні 2024 року.

2.3. Черкаське обласне відділення Української бібліотечної асоціації у звітному році стало співorganizатором обласного заочного огляду-конкурсу «Краща сільська бібліотека», в якому взяли участь бібліотеки від 30 територіальних громад області. За умовами конкурсу заклади мали презентувати свою діяльність, відобразивши такі напрямки, як інноваційність та актуальність роботи сучасної сільської бібліотеки, заходи із промоції книги та читання, волонтерську діяльність. У серпні 2024 року переможцями було визначено проекти Хлистунівської сільської бібліотеки (Городищенська територіальна громада), Шрамківської публічної бібліотеки, Новоміської бібліотеки-філії №1 (Монастирищенська територіальна громада), Костянтинівської сільської бібліотеки (Балаклеївська територіальна громада).

2.4. Члени ЧОВ УБА протягом року постійно підвищували рівень професійної компетентності, беручи участь у всеукраїнських та науково-практичних конференціях, онлайн-тренінгах, вебінарах тощо, організованих Українською бібліотечною асоціацією та провідними бібліотеками України.

Членкиня ЧОВ УБА, завідувачка відділу мистецтв Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка Наталія Ребякова наживо взяла участь у XIV Львівському міжнародному бібліотечному форумі «Бібліотека: вічні цінності перед викликом змін», що відбувався 18-21 вересня 2024 р.

2.5. 18 вересня 2024 року відбувся виїзний тренінг для бібліотечних працівників Кам'янської міської територіальної громади «Трансформація діяльності бібліотек в сучасних умовах», і завідувачкою науково-методичного відділу обласної наукової бібліотеки Наталією Вітавською було також висвітлено теми:

- «Безбар'єрність в обслуговуванні різних категорій користувачів»;
- «Створення Хабів цифрової освіти, як крок до інформаційного безбар'єрного середовища в бібліотеці»;
- «Інформаційне обслуговування маломобільних груп населення».

2.6. У серпні-вересні 2024 року на базі Черкаської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка у партнерстві з громадською організацією «Гончарова: психологія та життя» успішно реалізувався психологічний проєкт «Artinside: Майстерня самопізнання та психологічного

зростання». В межах проєкту відбулось 5 тренінгів, в яких взяли участь члени ЧОВ УБА.

Ціль 3: Підтримка інфраструктурного відновлення бібліотечної системи України, що постраждала внаслідок бойових дій та окупації

3.1. У 2024 році Президією, активом, членами ЧОВ УБА в бібліотеках області було проведено велику кількість заходів, спрямованих на підтримку внутрішньо переселених осіб, на доступ до бібліотечних послуг осіб з інвалідністю, на допомогу воїнам Збройних Сил України, які розкривали цінність та значимість бібліотек для суспільства.

3.2. До Дня захисників і захисниць України актив Черкаського обласного відділення УБА долучився до проведення виїзної благодійної акції «Дяка за мужність і подвиг ваш». На зібрані кошти придбали та передали в один із медичних закладів області засоби гігієни для військових, які проходять лікування та відновлення.

3.2. Відділення також щорічно долучається до Всеукраїнської акції «Бібліотека Українського Воїна» по збору книг для військовослужбовців Збройних сил України.

Ціль 4 : Поширення та застосовування інструментів бібліотечної адвокації

4.1. Щоквартально протягом року відбувалося спілкування на інформаційній платформі «Публічні бібліотеки в правовому полі», організованій Черкаською ОУНБ імені Тараса Шевченка та головою ЧОВ УБА з бібліотекарями публічних бібліотек територіальних громад з питань комунікації з органами влади, грантової діяльності, впровадження АБІС, волонтерської роботи, безбар'єрного доступу бібліотек та ін.

4.2. Науково-методичним відділом Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка підготовлено та видано аналітичний матеріал «Адвокаційна діяльність бібліотек регіону» щодо поширення кращих практик адвокаційної діяльності бібліотек..

4.3. Участь голови відділення Людмили Дядик 5 листопада 2024 року в американсько-українському симпозіумі «Підтримка ветеранів та людей з особливими потребами» з доповіддю «Суспільна та громадянська доступність – пріоритет роботи Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка».

4.3. Подання Президією ЧОВ УБА на здобуття звання та відзнак Всеукраїнського конкурсу «Бібліотека року» у 2024 році:

- КЗ «Обласна бібліотека для юнацтва імені Василя Симоненка» Черкаської обласної ради за проєкт «Творчість юних змінює світ» на звання «Бібліотека року»;

- кандидатури Бугаєнко Клавдії Сергіївни, заступника директора з наукової роботи КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Тараса Шевченка» Черкаської обласної ради на присвоєння почесної відзнаки «За внесок у бібліотекознавство».

Ціль 5 : Активізувати включення молоді в інноваційну діяльність бібліотек

5.1. Залучення молодих бібліотекарів до організації та проведення клубів за інтересами в бібліотеках. Приклад – успішна робота інформаційно-культурного центру «Вікно в Америку» в Черкаській ОУНБ імені Тараса Шевченка.

5.2. Молоді члени ЧОВ УБА провели комплекс інноваційних заходів щодо залучення до читання та до бібліотек учнівської та студентської молоді :

- Всеукраїнський тиждень юнацького читання «#ЧИТАЄМО#ПЕРЕМАГАЄМО!» у КЗ «Обласна бібліотека для юнацтва ім. В. Симоненка»
- Квест для учнівської молоді «У світі ВООКЛЯНДІЇ» (до Всеукраїнського дня бібліотек)
- Бібліосутінки «Книжкова ніч Гаррі Поттера» (до Міжнародного дня дитячої книги)
- Євроквест «Ми пізнаємо Європу»
- Обласні етапи Всеукраїнських конкурсів «Лідер читання» та «Творчі канікули»
- Комплекс заходів для юнацтва і молоді з інвалідністю «Бібліотека без бар'єрів» та ін.

Ціль 6 : Сприяння інтеграції бібліотекарів України у світове професійне співтовариство

6.1. Голова відділення Людмила Дядик 30 червня 2024 року взяла участь (онлайн) в сесії «Підтримка публічних бібліотек в Україні: виклики та можливості, в межах конференції Американської бібліотечної асоціації з доповіддю «Співпраця Черкаської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Тараса Шевченка зі Школою інформації Державного університету м. Сан-Хосе».

6.2. Дитячі малюнки з конкурсу «Війну, а не квіти, малюють діти», що відбувся у 2022 році в Черкаській ОУНБ імені Тараса Шевченка за сприяння ЧОВ УБА та Школи інформації Державного університету Сан-Хосе, третій рік мандрують виставками в бібліотеках та університетах США, доносячи до світової спільноти правду про війну в Україні :

- 6 лютого в Бібліотеці Вільяма Х. Хеннона Університету Лойола Мерімаунт (Лос-Анджелес, США);
- 23 травня в бібліотеці Мартіна Лютера Кінга Школи інформації Державного університету Сан-Хосе (США) відбулося відкриття виставки малюнків юних художників Черкащини;
- 24 травня Школа інформації Університету Сан-Хосе запускає новаторську виставку мистецтва віртуальної реальності «Діти малюють війну, а не квіти» – у віртуальній реальності демонстрація стійкості та досвіду українських дітей, які постраждали від війни, підкреслюючи роль бібліотекарів та збереження культурної спадщини під час війни;
- 27 червня-2 липня – виставка віртуальної реальності «Війну, а не квіти малюють діти» на щорічній конференції Американської бібліотечної асоціації у Сан-Дієго (США).
- актив ЧОВ УБА за фінансового сприяння доктора Юлія Госарт, професора Школи інформації Державного університету Сан-Хосе, організували та провели серед дітей – користувачів публічних бібліотек територіальних громад обласний конкурс поезії «Дитячі голоси війни», приурочений до Дня незалежності України. Вірші всіх 74 учасників конкурсу перекладені англійською мовою та підготовлено до друку збірки. Переможців конкурсу (9 осіб) нагороджено цінними призами та дипломами.

Ціль 7 : Поліпшення комунікації та ресурсне забезпечення програмної діяльності

7.1. Продовжується наповнення та актуалізація сторінки «Методичний простір» у ФБ та публікації в групі «Бібліотеки Черкащини» активом ЧОВ УБА.

7.2. Завдяки отриманій благодійній допомозі від Церкви Святої Катерини (Лос-Анджелес, США) втілюється проект з облаштування громадського «Простору співдії» в Черкаській ОУНБ імені Тараса Шевченка.

7.3. Завдяки зверненню ЧОВ УБА до волонтерської ініціативи Saving Ukrainian Cultural Heritage Online (SUCHO) у грудні 2024 р. було отримано та передано благодійну допомогу у вигляді комп'ютерної та офісної техніки трьом сільським бібліотекам Черкаської області.

7.4. Діяльність ГО «Черкаське обласне відділення Української бібліотечної асоціації» висвітлюється на офіційному вебсайті Черкаської ОУНБ імені Тараса Шевченка : <http://news.ubp.gov.ua/index.php/component/sppagebuilder/page/17>

Голова відділення

(Handwritten signature in blue ink)

Людмила ДЯДИК